

FORMULARZ WNIOSKU

O PRYZNANIE PRZEZ KOMISJĘ EUROPEJSKĄ ZNAKU DZIEDZICTWA EUROPEJSKIEGO

trzem najcenniejszym obiektom zabytkowym
w mieście Lublinie związanym historycznie z zawarciem w 1569 r.
Unii Polsko–Litewskiej zwanej Unią Lubelską

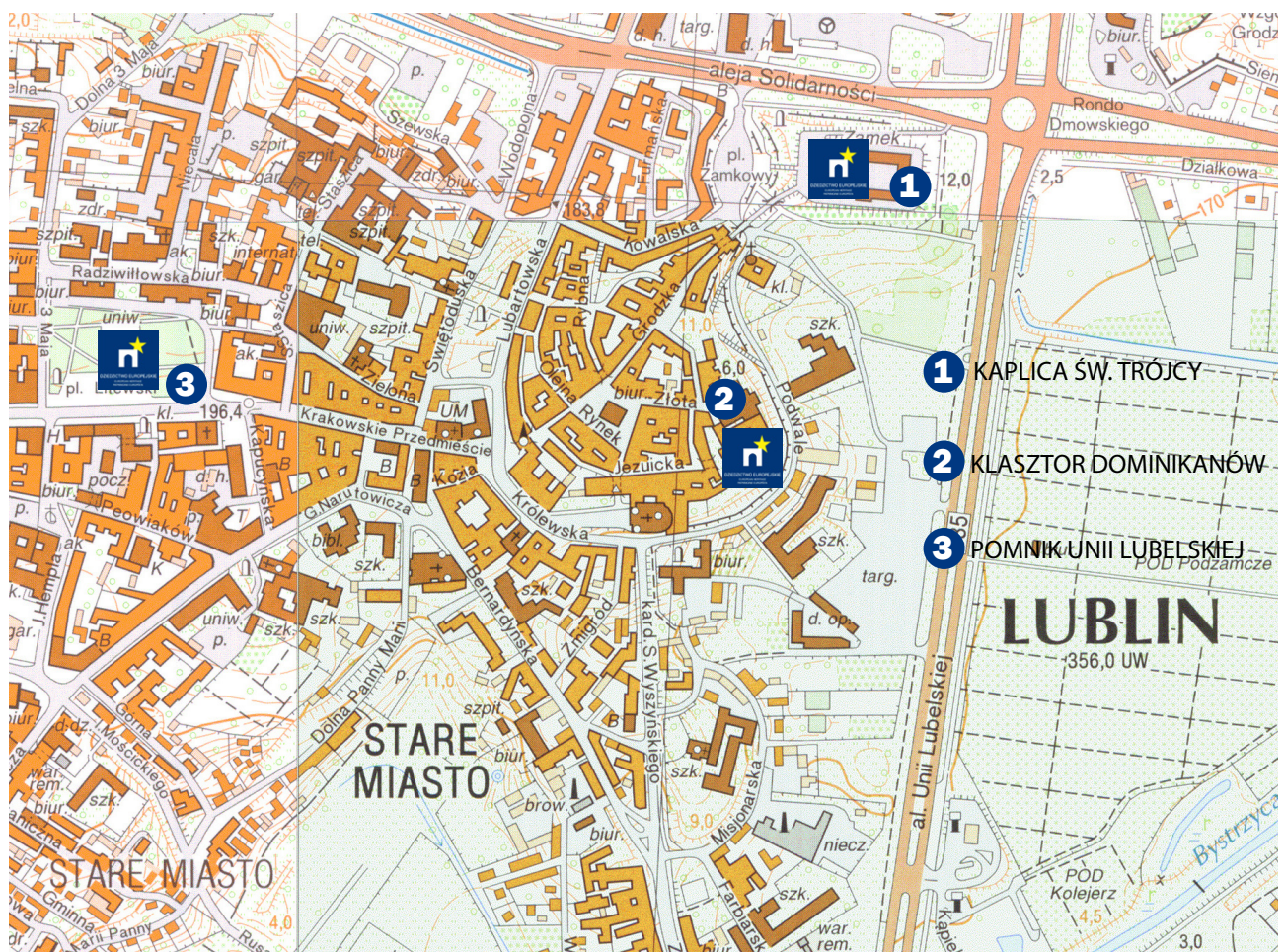
TYTUŁ NOMINACJI

UNIA LUBELSKA
UNIA NARODÓW, KULTUR, LUDZI

Lokalizacja omawianych obiektów na planie Lublina

A. Formularz wniosku dotyczący obiektów kandydujących (w rozumieniu art. 2 ust. 1 decyzji nr 1194/2011/UE) oraz obiektów uczestniczących w obiekcie międzynarodowym lub krajowym obiekcie tematycznym (w rozumieniu odpowiednio art. 2 ust. 2 i ust. 3 decyzji nr 1194/2011/UE), który należy wypełnić.

I/ Oznaczenie obiektu

Państwo członkowskie	RZECZPOSPOLITA POLSKA
Nazwa obiektu	UNIA LUBELSKA – UNIA NARODÓW, KULTUR, LUDZI
Adres pocztowy obiektu	Urząd Miasta Lublin, Plac Łokietka 1
Adres oficjalnej strony internetowej	www.ehl.lublin.pl www.zde.lublin.eu www.miastounii.lublin.eu

Rodzaj obiektu (zob. znaczenie w art. 2 ust. 1 decyzji nr 1194/2011/UE)

Zaznaczyć jedno lub więcej pól:

Zabytek

Miejsce naturalne

Obiekt podwodny

Obiekt archeologiczny

Obiekt przemysłowy

Obiekt miejski

Krajobraz kulturowy

Miejsce pamięci

Dobro lub obiekty kultury (pole otwarte: podać nazwę miejsca, z którym związane są dobra lub obiekty kultury)

X Dziedzictwo niematerialne (pole otwarte: podać nazwę miejsca, z którym związane jest dziedzictwo niematerialne):

MIASTO LUBLIN

Imię, nazwisko i dane kontaktowe osoby zarządzającej obiektem

Imię i nazwisko: Hubert Mącik
Stanowisko: Dyrektor Biura Miejskiego Konserwatora
Zabytków: ul. Złota 2, 20-112bb Lublin
Miasto, województwo, kraj: Lublin, lubelskie, Polska
Tel.: +48 81 466 20 52
Fax: +48 81 466 20 52
E-mail: hmacik@lublin.eu , zabytki@lublin.eu

Imię, nazwisko i dane kontaktowe osoby ds kontaktów w sprawie wniosku

Imię i nazwisko: Hubert Mącik
Stanowisko: Dyrektor Biura Miejskiego Konserwatora
Zabytków: ul. Złota 2, 20-112bb Lublin
Miasto, województwo, kraj: Lublin, lubelskie, Polska
Tel.: +48 81 466 20 52
Fax: +48 81 466 20 52
E-mail: hmacik@lublin.eu , zabytki@lublin.eu

Opis obiektu

Krótki opis obiektu, w tym jego wielkość, historia, rozwój i status. W tej części należy ściśle nawiązać do celów Znak Dziedzictwa Europejskiego i uwzględnić jego cechy w porównaniu z innymi inicjatywami w zakresie dziedzictwa kulturowego (np. Lista światowego dziedzictwa UNESCO lub „Europejskie szlaki kulturowe” Rady Europy). Należy dołączyć mapy wskazujące na dokładne położenie obiektu. Można również dołączyć zdjęcia obiektu.

Przedmiotem wniosku jest dziedzictwo idei Unii Lubelskiej zawartej między Polską i Litwą, reprezentowane materialnie przez zachowane w krajobrazie miasta Lublina zabytki będące świadkami zawarcia Unii i ją upamiętniające.

Lublin jako istotny ośrodek administracji państwowej i kościelnej funkcjonuje od XII wieku. W połowie wieku XIII dominikanie założyli tu swój klasztor, co wg historyków europejskich świadczy o wielkości i randze miasta. Wówczas też na wzgórzu zamkowym wzniesiono romański donżon, który dał początek murowanej zabudowie zamku. W 1317 roku miasto otrzymało prawo miejskie magdeburskie stając się ważnym ośrodkiem miejskim ówczesnej Polski oraz ważnym miejscem zachodniej i łacińskiej cywilizacji na wschodzie Europy. Od I. 80-tych XIV wieku stanowiło istotny punkt handlowy i ośrodek wymiany kulturowej między Zachodnią Europą, a Litwą i Rusią. Już wówczas w mieście notowano osadnictwo żydowskie.

Lublin pełnił ważną rolę w życiu monarchii jagiellońskiej z uwagi na swoją wielkość i okazałość zamku, w których mógł zatrzymać się król z dworem. Słynne były w Europie jarmarki lubelskie, na które przybywali m.in. Niemcy, Litwini, Ormianie, Turcy, Rusini i Żydzi.

W 1385 r. zawarta została na zamku w Krewie (obecnie Białoruś) pierwsza unia polsko – litewska, na mocy której w zamian za uzyskanie korony polskiej Jagiełło, wielki książę litewski, miał przyjąć wraz z poddanymi chrzest i przyłączyć Litwę do Królestwa Polskiego. Powołanie Jagiełły na króla Polski nastąpiło w 1386 r. na zamku w Lublinie. Dzięki temu Lublin znajdujący się w połowie drogi między stolicami Polski i Litwy – Krakowem i Wilnem, stał się jednym z najważniejszych miast tej części Europy. Odbýwały się tu zjazdy polsko-litewskich elit władzy, na których zapadały najważniejsze decyzje dotyczące obu państw. Rozwijał się też system parlamentarny w Polsce i na Litwie.

Unia krewska była wyrazem intencji i kształtujących się idei zjednoczeniowych. Przygotowała grunt pod zawarcie Unii Lubelskiej, która zaprzysiężona została przez sejm i zatwierdzona przez króla Polski i wielkiego księcia litewskiego Zygmunta II Augusta na Zamku Lubelskim dnia 1 lipca 1569 r. Stała się ona mocnym fundamentem powstałej w jej wyniku Rzeczypospolitej Obojga Narodów: Polski i Litwy. W wyniku Unii Lubelskiej powstał federacyjny organizm państwowy złożony z dwóch wcześniej odrębnych państw, połączonych nie tylko wspólnym władcą, ale także parlamentem i pieniądzem oraz armią, zachowujących własną administrację, sądownictwo, system prawny, języki urzędowe oraz wolność osiedlania się i nabywania dóbr w obu krajach. Taka sytuacja stanowiła wyjątkowy na tle ówczesnej Europy przykład demokratycznej integracji między dwoma państwami, odmienny od częstych w historii Europy unii personalnych licznych państw, złączonych tylko osobą feudalnego, a w okresie nowożytnym absolutnego władcy.

Unia Lubelska z 1569r. zakończyła długi, ok. 180 letni proces zbliżenia dwóch odmiennych państw. Królestwo Polskie w pełni należało do kręgu cywilizacji zachodniego chrześcijaństwa (Res Publica Christiana jak określano wtedy tę część Europy). Wielkie Księstwo Litewskie na wielkich obszarach między Bałtykiem i Morzem Czarnym (dziś Litwa, Białoruś i Ukraina) obejmowało ostatni w całej Europie naród pogański, Litwi-

nów i liczną ludność prawosławną – Rusinów, przodków dzisiejszych Białorusinów i Ukraińców.

Głębokie przemiany cywilizacyjne w ciągu XV-XVI wieku oznaczały zarazem umacnianie cywilizacji zachodniej w społeczeństwach Wielkiego Księstwa przy jednoczesnym zachowywaniu w dużym stopniu własnych języków i kultur. Do państwa Jagiellonów z własnej woli dołączyły bogate obszary z ludnością niemiecką nad Bałtykiem, napływają też Żydzi, którzy uzyskują swoją autonomię i tworzą największą wspólnotę żydowską aż po wiek XVIII.

Teren Rzeczypospolitej Obojga Narodów zamieszkiwali Polacy, Litwini, Ukraińcy, Niemcy, Ormianie, Białorusini i Żydzi (największa populacja w Europie), wyznający różne religie: katolicyzm, protestantyzm, prawosławie, islam i judaizm.

Pomimo tak dużego zróżnicowania etnicznego i religijnego na całym obszarze Rzeczypospolitej Obojga Narodów prawnie zagwarantowana była wyjątkowa w tym okresie tolerancja religijna umożliwiająca pokojowe współistnienie różnych wyznań, gdy w pozostałych krajach europejskich prześladowano wyznawców innych konfesji niż panujące. Dlatego nie rozbił państwa także silny rozwój Reformy Protestanckiej w XVI wieku.

Pamięć o unii lubelskiej i stworzonym w jej wyniku federacyjnym państwie ma swoją kontynuację i historię w XIX i XX wieku.

Wynikiem Unii było powstanie wieloetnicznego i wieloreligijnego, demokratycznego państwa, o dużym znaczeniu politycznym w XVI-XVIII w., w którym rodziły się i umacniały odrębne świadomości narodowe, w tym Polaków, Litwinów, Białorusinów i Ukraińców, czego konsekwencją było odrodzenie tych narodów i ich państw w XX wieku.

Założenia unii, aktualne w kontekście idei integracji europejskiej, obrazuje hasło „Wolni z wolnymi, równi z równymi”, pochodzące z Kopca Unii Lubelskiej wzniesionego we Lwowie (obecnie w granicach Ukrainy) w 1869r. w 300-ną rocznicę jej zawarcia.

Podpisanie unii lubelskiej wymagało wielkiej kultury politycznej oraz rozważań i było kompromisem obu stron. Bliski związek obu państw przetrwał ponad 400 lat. Idee unii zanegowane przez totalitaryzmy europejskie końca XIX i początku XX wieku odżyły po 1945 roku, kiedy zaczęły się tworzyć ponownie podstawy nowego porządku europejskiego.

Unia Lubelska jest dziedzictwem europejskim, stanowiąc archetyp Unii Europejskiej w budowaniu federacji państw i społeczeństw obywatelskich współczesnej Europy.

Materialnymi nośnikami pamięci o Unii Lubelskiej są w przestrzeni Lublina przede wszystkim: Kaplica Trójcy Świętej na Zamku Lubelskim, gdzie odbyły się obrady sejmu i podpisanie aktu w 1569 roku, zespół klasztorny oo. dominikanów, w którym odprawiono uroczystą mszę św. po zawarciu Unii oraz Pomnik Unii Lubelskiej na Placu Litewskim – świadectwo pamięci o Unii także po upadku Rzeczypospolitej.

Pomnik Unii Lubelskiej powstał w 1569 roku na Placu Litewskim (nazwanym tak ze względu na miejsce obozowania szlachty litewskiej podczas zawarcia Unii), z fundacji

Tekst aktu Unii Lubelskiej, oryginał w Archiwum Państwowym w Lublinie.

Unia Lubelska - obraz Jana Matejki przechowywany na zamku w Lublinie

Zygmunta Augusta - króla Polski i wielkiego księcia Litwy. Istniejący klasycystyczny obelisk powstał w 1824 roku na miejscu poprzedniego. Płaskorzeźba na pomniku przedstawia alegorię Unii pod postacią dwóch kobiet symbolizujących Polskę i Litwę, podających sobie dłonie. Napis na płycie informuje o połączeniu Litwy z Koroną.

Kościół oo. dominikanów pw. Św. Stanisława wraz z klasztorem wzniesiony został w drugiej połowie XIII wieku, rozbudowywany w cegle od 1342r. z fundacji króla Kazimierza Wielkiego, jest miejscem ściśle związanym z aktem Unii Lubelskiej z 1569r. Tutaj, po uroczystościach zaprzysiężenia unii na Zamku Lubelskim, odprawiono mszę dziękczynną z udziałem króla Zygmunta II Augusta. Wg tradycji samo zaprzysiężenie aktu Unii miało się odbyć natomiast w refektarzu klasztorным. Dominikanie przechowują zabytki ruchome związane symbolicznie z Unią i ideą integracji europejskiej:

- krucyfiks, na który wg tradycji zaprzysiężono Unię
- płaskorzeźbioną alegorię Unii na dużym dziedzińcu klasztoru. Polskę symbolizuje na niej rycerz z mieczem i tarczą w ręku, w galowej zbroi, a Litwę reprezentuje postać z maczugą w ręku i niedźwiedzią skórą na ramionach
- odlany w 2004 roku Dzwon Dwóch Unii, z napisem „Od Unii Lubelskiej do Unii Europejskiej”, z okazji wejścia Polski do Unii Europejskiej.

Kaplica Trójcy Świętej na Zamku Lubelskim jest obok wieży zamkowej jedyną zachowaną w całości pozostałością zamku z okresu zawarcia Unii i jednym z najcenniejszych i najciekawszych zabytków średniowiecznych w Polsce i w Europie. Swoją unikatowość zawdzięcza wyjątkowemu zespoleniu gotyckiej architektury z bizantyńsko-ruską polichromią wnętrza reprezentującymi dwa wielkie kręgi kulturowe średniowiecznego chrześcijaństwa – Wschodu i Zachodu. Na początku XV w. dzięki fundacji i z inicjatywy pochodzącego z Litwy króla Polski Władysława Jagiełły malarze ruscy w 1418r. pokryli całe wnętrze świątyni freskami w stylu bizantyjskim.

W 1569 r. nabożeństwa sprawowane w królewskiej kaplicy zamkowej towarzyszyły obradom sejmu, którego wynikiem było podpisanie Unii Lubelskiej. W kaplicy wśród 203 zachowanych napisów na ścianach znajduje się inskrypcja dokumentująca fakt zawarcia

unii lubelskiej w 1569 r. [Pio/tr/ Jeżewski / (herbu Prus Trzeci) /1569/ unia facta est cum ducatus Lytwanie]. Wykonany został najprawdopodobniej w czasie uroczystego nabożeństwa

dziękczynnego po podpisaniu dokumentu. Kaplica Trójcy Świętej jest nieodłączną częścią zamku lubelskiego – jednego z najważniejszych miejsc miasta i regionu.

Zasadność wniosku: streszczenie (maksymalnie 250 słów)

Unia Lubelska z 1569r. zakończyła długi ok. 180 letni proces zbliżenia dwóch odmiennych państw. Królestwo Polskie należało do kręgu cywilizacji zachodniego chrześcijaństwa. Wielkie Księstwo Litewskie obejmowało naród pogański, Litwinów i prawosławnych Rusinów, przodków dzisiejszych Białorusinów i Ukraińców.

Unia zawarta w Lublinie w 1569 roku była mądrym kompromisem, który okazał się bardzo trwały. Tworzyła federację obu państw, z jednym władcą i jednym parlamentem z szeroką władzą ustawodawczą. Królestwo i Wielkie Księstwo utrzymały niektóre własne władze centralne oraz własne armie. Istotną cechą Unii były różne autonomie, np. małe regiony, powiaty z własnymi instytucjami demokratycznymi – sejmikami. Kilka lat po Unii 1569 r. kilkadziesiąt sejmików w całym państwie przyjęło wyjątkową w tamtych czasach, uchwałę o wolności religijnej, zakazując przymusu religijnego rozpowszechnionego w całej Europie. Unia została umocniona u schyłku XVIII wieku wraz z głębokimi reformami w kierunku pełniejszej demokracji, w postaci uchwalenia Konstytucji 3 Maja 1791 roku.

Podsumowując, Unia Lubelska stworzyła państwo federacyjne, które stało się symbolem zjednoczenia ponad politycznymi granicami. Zawarcie Unii określiło na stulecia rozwój kulturowy i polityczny Europy Środkowo-Wschodniej. W wieloetnicznym i wieloreligijnym, demokratycznym państwie rodziły się i ugruntowały odrębne świadomości narodowe Polaków, Litwinów, Białorusinów i Ukraińców, których konsekwencją było odrodzenie tych narodów w XX wieku. Rzeczpospolita stała się ważnym pomostem kulturowym między Zachodem a Wschodem Europy. Unia była wyrazem dojrzałości obywatelskiej, tolerancji i stosowania wysokich standardów demokracji parlamentarnej społeczeństw Polski i Litwy oraz wspólnym doświadczeniem budowy obywatelskiej wspólnoty.

Czy obiekt otrzymał już Znak Dziedzictwa Europejskiego w ramach inicjatywy międzyrządowej?	TAK Jeśli tak, kiedy? w 2007 roku
Właściciel obiektu	GMINA LUBLIN
Osoba prawna lub fizyczna odpowiedzialna prawnie za obiekt	GMINA LUBLIN
Organy publiczne lub prywatne odpowiedzialne za zarządzanie obiektem	GMINA LUBLIN
Czy obiektowi przyznano określony status międzynarodowy?	NiE
- Czy obiekt znajduje się na Liście światowego dziedzictwa UNESCO? Czy znajduje się na Liście informacyjnej UNESCO?	NIE
- Czy obiekt znajduje się na Liście reprezentacyjnej niematerialnego dziedzictwa kulturowego ludzkości UNESCO?	NIE
- Czy obiekt jest częścią „Europejskiego szlaku kulturowego” Rady Europy?	TAK DROGA ŚW. JAKUBA, VIA REGIA
- inny	NIE
Czy obiektowi przyznano Nagrodę Unii Europejskiej i Europa Nostra w zakresie Dziedzictwa Kulturowego?	NIE

Czy składają Państwo wniosek jako część obiektu międzynarodowego? NIE

Czy składają Państwo wniosek o przyznanie Znak dla krajowego obiektu tematycznego? NIE

Jeśli tak, należy podać nazwy obiektów i obiektu koordynującego.

Każdy obiekt uczestniczący w krajowym obiekcie tematycznym musi wypełnić formularz wniosku i spełnić wszystkie kryteria wyboru.

Koordinator musi ponadto wypełnić część C poniżej.

Wszystkie formularze składane są wspólnie przez koordynatora organowi krajowemu w ramach procedury selekcji wstępnej i przez organ krajowy, w ramach procedury selekcji, Komisji Europejskiej.

II/ Kryteria, jakie musi spełnić obiekt kandydujący

1. Obiekty kandydujące do Znakmu muszą mieć wartość europejskiego symbolu i odegrać znaczącą rolę w historii i kulturze Europy lub budowaniu Unii. Muszą one zatem spełniać co najmniej jedno z następujących kryteriów:

1.1 Ponadgraniczny lub ogólnoeuropejski charakter obiektu kandydującego: opisać, w jaki sposób przeszłe oraz obecne oddziaływanie i atrakcyjność kandydującego obiektu wykraczają poza granice danego państwa członkowskiego. (maksymalnie 300 słów)

W trzeciej ćwierci XVI w. Lublin był ważnym punktem handlowym na szlaku między Azją i Wschodem a Zachodem Europy oraz jednym z najważniejszych miast Rzeczypospolitej, leżącym na szlaku królewskim z Wilna do Krakowa, łączącym dwie stolice dynastii Jagiellońskiej, czego przypomnieniem jest współcześnie funkcjonujący projekt Via Jagiellonica oraz ważny punkt na europejskim szlaku Via Regia.

Obecnie Lublin pracuje nad upowszechnianiem idei unii poprzez aktywność w ramach unijnej inicjatywy Partnerstwa Wschodniego dla zjednoczonej Europy - Centrum Kompetencji Wschodnich (CKW). Jest to pierwszy i jedyny w swoim rodzaju think-tank powołany w Lublinie w 2012r. z udziałem władz Lublina oraz międzynarodowej organizacji należącej do systemu ONZ – Programu Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju. Ma on na celu transfer idei, aktywne wspieranie oraz budowanie zaufania i inicjatyw demokratycznych. Jednym z głównych obszarów programowych jest społeczeństwo obywatelskie. Lubelszczyzna to region, w którym od wielu lat prowadzone są liczne, intensywne działania z zakresu współpracy międzynarodowej obejmującej wschodnią stronę granicy Unii Europejskiej. Dlatego też w 1991 roku zarejestrowane zostało Towarzystwo Europy Środkowo-Wschodniej, na którego wniosek Ministerstwo Spraw Zagranicznych powołało Instytut Europy Środkowo-Wschodniej.

Misją CKW jest przede wszystkim inspirowanie i aktywizowanie do współpracy transgranicznej, wyznaczanie kierunków działań współpracy Unia Europejska-Europa Wschodnia oraz wspieranie wzajemnej komunikacji i dialogu. Wykorzystując kompetencje wynikające zarówno z wieloletnich doświadczeń i kontaktów z partnerami po wschodniej granicy Polski, jak również dziedzictwo wynikające z położenia na pograniczu Unii Europejskiej i jej wschodnich sąsiadów, Centrum Kompetencji Wschodnich wspiera tworzenie sieci współpracy i eliminowanie barier, również wynikających ze wzajemnych uprzedzeń i stereotypów. Formy działania Centrum Kompetencji Wschodnich to integracja środowiska osób, organizacji i instytucji prowadzących współpracę ze Wschodem.

Ważną rolę w tym przedsięwzięciu ma Lublin i istniejące w jego przestrzeni materialne świadectwa idei unii i jej oddziaływania na kolejne pokolenia oraz historię regionu tej części Europy w kontekście poszerzania granic UE.

1.2 Miejsce i rola obiektu kandydującego w historii Europy i integracji europejskiej oraz jego powiązania z kluczowymi dla Europy wydarzeniami, osobistościami lub ruchami. (maksymalnie 300 słów)

1 lipca 1569r. na Zamku Lubelskim została podpisana unia lubelska - międzynarodowa umowa Królestwa Polskiego z Wielkim Księstwem Litewskim. Powstała w jej wyniku Rzeczpospolita Obojga Narodów stała się największym terytorialnie (1 mln km²), silnym, liczącym się w Europie państwem wielonarodowym, w którym 40% mieszkańców stanowili Polacy. W jej granicach zamieszkiwali m. in. Litwini, Rusini, Niemcy, Łotysze, Żydzi,

Tatarzy i Ormianie mający odrębne zwyczaje, język i religię. Rzeczpospolita stała się pomostem pomiędzy Zachodem a Wschodem. Już nie osoba władcy, lecz wspólne instytucje państwowe łączyły teraz Litwę i Polskę. Współżycie wielu narodów w jednym państwie powodowało przenikanie się kultur: litewskiej, ruskiej, polskiej, także niemieckiej i żydowskiej oraz tatarskiej i ormiańskiej. Przyczyniło się do likwidacji podziałów na tym terenie Europy. Polska była jednym z niewielu państw w Europie, w którym nie było wojen religijnych. Idea unii funkcjonuje w przestrzeni autentycznie i integralnie zachowanego miasta historycznego, rozwijającego się na pograniczu dwóch głównych stref kulturowych Europy, zaś wymienione wyżej zabytki są zachowanymi w krajobrazie materialnymi świadectwami zawarcia Unii Lubelskiej – wydarzenia unikalnego w dziejach Europy poprzedzającego trwającą obecnie integracją europejską. Wyjątkowość Unii Lubelskiej zasadza się przede wszystkim na fakcie pokojowej, demokratycznej i akceptowanej przez społeczeństwa unii dwóch niezależnych państw w ramach wspólnego państwa, przy zachowaniu ich odrębności kulturowej i prawnej, która doprowadziła do integracji gospodarczej i kulturowej znacznego obszaru Europy Środkowej i Wschodniej

Lublin miasto Unii jest związane z wieloma innymi istotnymi dla Europy wydarzeniami, osobistościami lub ruchami. Na obszarze Lublina działały w XVI-XX w. liczne instytucje naukowe i edukacyjne różnych wyznań: chrześcijańskie m.in. studium generale oo. dominikanów i duże kolegium jezuickie oraz żydowskie - lubelska Jesziwa była największą na świecie uczelnią talmudyczną, stąd Lublin nazywany był „żydowskim Oxfordem” lub „Jerozolimą Królestwa Polskiego”.

1.3 Miejsce i rola obiektu kandydującego w rozwijaniu oraz propagowaniu wspólnych wartości, które leżą u podstaw integracji europejskiej.

Wyjaśnić, w jakim stopniu obiekt wniósł znaczący wkład w rozwijanie lub propagowanie co najmniej jednej z tych wartości. (maksymalnie 300 słów)

Unia Lubelska z 1569 r. stworzyła państwo federacyjne, ze wspólnym monarchą, sejmem, walutą, polityką zagraniczną i obronną. Obie strony zachowały własne terytorium, odrębne prawo, skarb, urzędy, wojsko i sądownictwo, nabywając wolność osiedlania się i nabywania dóbr w obu krajach. Zachowano odrębne języki urzędowe. Unia wpłynęła na rozwój wzajemnej tolerancji i poszanowanie odrębności Polaków, Litwinów i innych narodowości zamieszkujących Rzeczpospolitą.

Unia Lubelska jest przykładem integracji narodów, kultur i obyczajów z zachowaniem najistotniejszych odrębności, szacunku i równości wobec prawa. Odrębne języki, wolność przemieszczania się, zachowanie praw mniejszości i inne zasady przyjęte w Unii Lubelskiej są bardzo podobne do zasad prawnych i formalnych UE. Powstała w wyniku unii Rzeczpospolita Obojga Narodów stała się państwem o wielonarodowej i wieloreligijnej strukturze społecznej, wyjątkowym pod względem praw jednostki na tle ówczesnej Europy. To wydarzenie stało się w tradycji historiografii znacznej części Europy Środkowej i Wschodniej symbolem zjednoczenia ponad granicami politycznymi. Połączenie odrębnych struktur pokojowo, dobrowolnie, za zgodą społeczeństw obu państw, wraz z szacunkiem dla ich odmienności kulturowych, religijnych, prawnych i gospodarczych w jeden organizm państwowy ma swoje odzwierciedlenie w Kaplicy Trójcy Świętej. Jest ona symbolem połączenia unii w sferze sztuki i kultury. Tak jak Unia Lubelska oraz Unia Europejska stworzyły nową jakość polityczną i gospodarczą, tak spotkanie i koegzystencja Zachodu i Wschodu w Kaplicy Trójcy Świętej stworzyły nową jakość w sztuce i kulturze Europy, polegającą na wyjątkowości połączenia w jednej świątyni różnych stylów artystycznych reprezentujących odmienne religie.

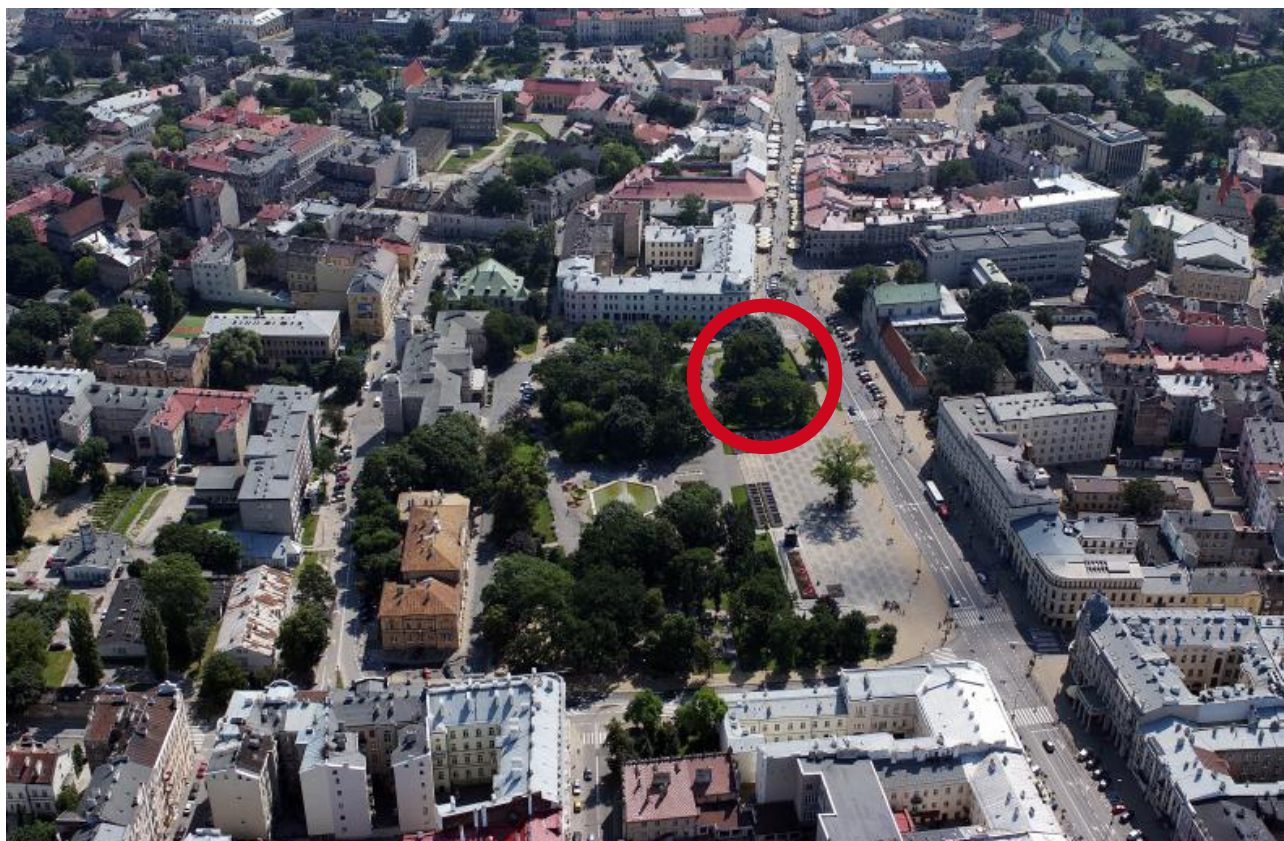
Kaplica Św. Trójcy, fot. P. Maciuk

Kaplica Św. Trójcy, wnętrze, fot. P. Maciuk

Dziedziniec zamkowy podczas Nocy Muzeów P. Maciuk

Plac Litewski. Pomnik Unii Lubelskiej zaznaczony na czerwono, fot. P. Maciuk

Pomnik Unii Lubelskiej, fot. M. Trzewik

Lublin był i jest miejscem wymiany myśli teologicznej, naukowej i filozoficznej oraz otwarcia na dyskurs religijny i naukowy. Do chlubnych tradycji tego dyskursu z XVIII stulecia nawiązują dzisiaj lubelscy dominikanie, budując w klasztorze płaszczyznę porozumienia między wyznaniem i kulturami.

Artykuł 2 Traktatu o Unii Europejskiej stanowi, że „Unia opiera się na wartościach poszanowania godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, jak również poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości. Wartości te są wspólne państwom członkowskim w społeczeństwie opartym na pluralizmie, niedyskryminacji, tolerancji, sprawiedliwości, solidarności oraz na równości kobiet i mężczyzn.” Bardziej szczegółowy opis wspólnych wartości leżących u podstaw integracji europejskiej można znaleźć w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej.

2. Wnioskujący o przyznanie Znaku muszą przedłożyć projekt obejmujący wszystkie elementy wymienione w punktach 2.1–2.5 poniżej. Szczegółowe omówienie poszczególnych aspektów projektu należy poprzedzić streszczeniem. (maksymalnie 300 słów)

Ukazywanie idei integracji europejskiej m.in. poprzez nawiązania do tradycji Unii Lubelskiej jest jednym z elementów obecnych w strategii promocji marki miasta Lublina pt. Lublin. Miasto inspiracji. Miasta wielokulturowego, wieloreligijnego, wieloetnicznego, słynącego z tolerancji i otwartości, inspirowanego swym dziedzictwem kulturowym.

W celu promocji obiektu proponujemy realizację projektu edukacyjno-promocyjnego, koordynowanego przez Gminę Lublin, w którym oprócz nowych działań skierowanych bezpośrednio na promocję Znaku, wykorzystane zostaną już funkcjonujące produkty kultury o zasięgu europejskim, realizowane w Lublinie.

Nowe działania, realizowane w ramach zintegrowanego projektu promocyjnego, który rozpocznie się w 2015 roku, będą obejmować:

- utworzenie odrębnej strony internetowej w języku polskim, angielskim, stopniowo poszerzanej o kolejne języki UE na temat obiektu, pod adresem www.miesto-unii.lublin.eu oraz www.zde.lublin.eu i www.ehl.lublin.eu, informującej o obiekcie i jego znaczeniu dla idei integracji europejskiej i scalającej aktualne treści na temat działań promocyjnych związanych z obiektem;
- realizację w latach 2015-2017 programu edukacyjnego, skierowanego do szkół (także lubelskich szkół wyższych, w których znaczący procent studentów stanowią aktualnie osoby spoza UE), polegającego na przeprowadzeniu cyklu zajęć w szkołach i w przestrzeni miasta, konkursów, gier miejskich oraz zabaw edukacyjnych na temat obiektu;
- organizację „Święta Unii” – nowego corocznego nowego wydarzenia dedykowanego promocji wartości europejskich wśród mieszkańców Lublina i turystów oraz wskazującego na doświadczenia Lublina w budowaniu partnerstwa narodów i kultur w Lublinie, złożonego z wydarzeń kulturalnych, dyskusji naukowych i otwartych wykładów (także w przestrzeni miejskiej i transmitowanych przez Internet). Wydarzenie rozpoczynałoby się w Dniu Europy (9 maja) i trwało do 1 lipca (dzień podpisania Unii Lubelskiej) podkreślając spójny charakter ideowy obu unii;
- realizację kampanii medialnej (także przy użyciu mediów społecznościowych), stworzenie pakietu informacji, które mogą być powszechnie wykorzystywane w celu promowania ZDE oraz dziedzictwa Lublina w tym zakresie; umieszczanie informacji na ten temat w wydawnictwach promocyjnych opracowywanych przez klasztor, muzeum i Urząd Miasta Lublin;

- utworzenie nowego szlaku turystycznego promującego obiekt – Szlakiem Unii Lubelskiej.

2.1. Popularyzowanie wiedzy na temat europejskiego wymiaru obiektu, w szczególności poprzez odpowiednią działalność informacyjną, oznakowanie obiektu i szkolenie personelu. (maksymalnie 250 słów)

Czy zaplanowano dodatkowe działania w celu popularyzowania wiedzy na temat europejskiego wymiaru obiektu w przypadku uzyskania Znak? Kiedy rozpoczęłyby się te działania? Czy zostałyby wprowadzone w ciągu roku od ostatecznego wyboru obiektu? Opisać planowane działania. Jaki byłby ich roczny budżet? W jaki sposób dodatkowe działania byłyby finansowane (wskazać źródła)?

Zaplanowano dodatkowe działania promocyjne w ramach projektu opisanego w pkt. 2. W ramach realizacji projektu promocyjnego planuje się:

- utworzenie sieci Pomnik-Klasztor-Kaplica, w oparciu o wspólną umowę z zarządcą projektu Gminą Lublin
- wspólne ulotki, foldery, przewodniki itp. dostępne w każdym z tych miejsc;
- dodatkowe przeszkolenie przewodników, personelu w każdym punkcie kontaktu i obsługi zwiedzających na temat ZDE;
- tablice kierujące do obiektu z informacjami o ZDE, informacje o ZDE na tablicach przy wjeździe od miasta;
- tablice i infokioski zintegrowane z systemem obsługi ruchu turystycznego w Lublinie.
- w ramach rewaloryzacji Placu Litewskiego wprowadzenie nowych elementów informacyjnych: tablice, infokioski, makiety i urządzenia dla organizacji wystaw czasowych na temat historii miejsca, w szczególności Pomnika Unii Lubelskiej i roli Unii Lubelskiej jako symbolicznego odniesienia dla współczesnej integracji europejskiej (realizacja od 2015 r.)
- zostaną opracowane ulotki i system audioprzewodników po zamku, bazylice i klasztorze oo. dominikanów w językach: polskim, angielskim, francuskim, hiszpańskim, rosyjskim, ukraińskim, portugalskim, włoskim i niemieckim.

Opracowano koncepcję nowych działań promocyjnych i edukacyjnych w przypadku uzyskania znaku (pkt. 2). Koncepcja zakłada wieloletnie działania promocyjne i edukacyjne mające na celu:

- budowanie świadomości istnienia, wartości, celu i szans związanych ze statusem Znak Dziedzictwa Europejskiego
- zwiększenie informacji o ZDE w informacji turystycznej
- ukazanie wielopłaszczyznowości i europejskiego wymiaru Unii Lubelskiej.

Adresatami projektu są wszystkie grupy wiekowe i społeczne, mieszkańcy i turyści z innych państw członkowskich UE odwiedzający Lublin.

Projekt promocyjny będzie koordynowany przez Gminę Lublin. Koszty projektu pokryte będą ze środków Gminy, Muzeum i Klasztoru. Dodatkowo z funduszy europejskich oraz dostępnych programów ministerialnych, RPO, unijnej inicjatywy Partnerstwa Wschodniego, projektu Eastern European Perls: Development and Promotion Transboundary City Cultural Tourism Product.

2.2. Organizowanie działań edukacyjnych, adresowanych w szczególności do młodych ludzi, które pozwalają na pogłębienie zrozumienia wspólnej historii Europy oraz jej wspólnego, a zarazem różnorodnego dziedzictwa, i które wzmac-

niają poczucie przynależności do wspólnej przestrzeni. (maksymalnie 250 słów)

Wymienić i opisać wszystkie obecnie organizowane działania edukacyjne. Wyjaśnić, które z tych działań są dostosowane lub konkretnie skierowane do młodych ludzi. Czy prowadzona jest współpraca ze szkołami lub uczelniami? W jaki sposób działania edukacyjne pozwalają na pogłębienie zrozumienia wspólnej historii Europy oraz jej wspólnego dziedzictwa? W jaki sposób przyczyniają się do uznania różnorodności narodowej i regionalnej Europy? Jaki wkład wnoszą w dialog międzykulturowy?

W jaki sposób wzmacniają poczucie przynależności do wspólnej przestrzeni? W jaki sposób podnoszą świadomość wspólnych wartości europejskich?

W Muzeum i klasztorze realizowane są wielotematyczne zajęcia edukacyjne kierowane do dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych, gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych, które pogłębiają zrozumienie wspólnej historii Europy, jej dziedzictwa kulturowego, kształtują postawę zrozumienia i tolerancji i odpowiedzialności za wspólne dziedzictwo. Szczególną rolę odgrywają w nich Kaplica Trójcy Św., obraz Jana Matejki na zamku lubelskim przedstawiający zawarcie unii w 1569 r. oraz krzyż Unii Lubelskiej przechowywany w klasztorze dominikanów.

Poprzez realizowane programy edukacyjne propagowane są wartości europejskie, ekumeniczne, historyczne i etyczne. We współpracy z uczelniami wyższymi, szkołami i NGO's prowadzone są sesje naukowe, dyskusje o tematyce międzynarodowej i międzywyznaniowej, spotkania ekumeniczne, warsztaty muzyczne, warsztaty kreatywności. Klasztor i muzeum udostępniają pomieszczenia i sprzęt do działań edukacyjnych. Funkcjonuje ścieżka edukacyjna „Od Unii Lubelskiej do Unii Europejskiej”. Na Zamku Lubelskim znajduje się obraz Unia Lubelska z 1869r. wybitnego malarza polskiego Jana Matejki upamiętniającego trzecie stulecie jej zawarcia, przy którym odbywają się zajęcia przybliżające jej kontekst historyczny, pogłębiają zrozumienie wspólnej historii Polski i Europy, kształtują postawę zrozumienia i tolerancji dla różnorodności narodowej i odpowiedzialności za wspólne dziedzictwo kulturowe.

W ramach programu kulturalnego zapraszani są artyści prezentujący twórczość różnych epok, wyznań i kultur Europy, co sprzyja pogłębianiu dialogu międzykulturowego.

Program konserwatorsko-muzealny polega na prowadzeniu lekcji muzealnych na bazie nowoutworzonej trasy turystycznej, wystaw i zgromadzonych zabytków. Organizowane konkursy dla młodzieży mają rozwijać zainteresowanie dziedzictwem kulturowym miasta.

Działalność ta służy budowaniu społeczeństwa obywatelskiego, opartego na wspólnych wartościach oraz elementach europejskiej historii, promuje wartości demokratyczne i prawa człowieka, które leżą u podstaw tolerancji i integracji europejskiej.

Jakie dalsze działania byłyby prowadzone w przypadku uzyskania Znak? Kiedy rozpoczęłyby się te działania? Czy zostałyby wprowadzone do końca roku wyznaczenia obiektu? Jaki byłby ich roczny budżet? W jaki sposób dodatkowe działania byłyby finansowane (wskazać źródła)?

W przypadku uzyskania Znak realizowane będą wspólne sieciowe projekty edukacyjne – w szczególności wśród młodzieży - z innymi obiektami Znak, finansowane z budżetu własnego oraz środków zewnętrznych pozyskiwanych w ramach możliwości (np. programy operacyjne MKiDN, dotacje, darowizn, fundacji, sponsorów).

Planowane działania promocyjne i edukacyjne obejmą także osoby niepełnosprawne ruchowo z uwagi na dostosowanie tych obiektów dla ich potrzeb. Docelowo kierowane będą też do osób z innymi rodzajami niepełnosprawności. W ramach tych działań przewidziane są:

- cykle lekcji dla uczniów lubelskich szkół prezentujące europejski wymiar historii Lublina, ze szczególnym uwzględnieniem symbolicznej roli Unii Lubelskiej dla integracji narodów Europy Środkowej i Wschodniej,
- sieciowe projekty edukacyjne – w szczególności wśród młodzieży - z innymi obiektami Znak finansowane z budżetu własnego oraz środków zewnętrznych, rozpoczęte w ciągu pierwszego roku od momentu uzyskania Znak,
- współpraca ze szkołami z obszaru Lublina i regionu (m.in. III Liceum Ogólnokształcące im. Unii Lubelskiej w Lublinie),
- prelekcje i wycieczki dla studentów, w tym pochodzących spoza UE, we współpracy z Ośrodkiem Brama Grodzka Teatr NN i Duszpasterstwem Akademickim oraz partnerami spoza Lublina i Polski z podkreśleniem roli miejsc związanych z Unią Lubelską, oznaczonych ZDE oraz roli dziedzictwa Lublina, jako części wspólnego dziedzictwa europejskiego.

Działania rozpoczną się od roku szkolnego/akademickiego 2014/2015. Pilotaż tego typu działań miał miejsce w październiku 2013 roku, z czynnym udziałem miasta, muzeum i klasztoru.

Na działania związane z promocją ZDE zaplanowano środki finansowe w wysokości 200 000 PLN.

2.3. Propagowanie wielojęzyczności i ułatwianie dostępu do obiektu dzięki wykorzystaniu kilku języków Unii. (maksymalnie 250 słów)

Które języki Unii Europejskiej są obecnie wykorzystywane do celów promowania obiektu? Jakie inne języki są wykorzystywane? Podać, do jakich celów każdy z tych języków jest wykorzystywany: działania informacyjne, edukacyjne, kulturowe, znakowanie, zwiedzanie z przewodnikiem, audioprzewodniki, strona internetowa, obsługa zwiedzających ...? Czy personel został przeszkolony w zakresie posługiwania się tymi językami? Czy obiekt prowadzi konkretne działania na rzecz propagowania wielojęzyczności?

Do promocji idei Unii, w materiałach informacyjnych i promocyjnych wykorzystywane są języki polski i angielski, spoza UE język ukraiński. Strona internetowa Lublina: www.lublin.eu jest redagowana w tych trzech wersjach językowych, na której założona będzie zakładka i link do stron wymienionych w punkcie 2.

Dominikanie lubelscy oprócz języka angielskiego posługują się też językami: arabskim, egipskim, hebrajskim, rosyjskim, hiszpańskim, litewskim i ukraińskim. Do promocji klasztoru wykorzystywane są języki: angielski (ulotki, napisy informacyjne, albumy o klasztorze), hiszpański, ukraiński (ulotki). Obsługa zwiedzających odbywa się w języku polskim, angielskim, francuskim, hiszpańskim, rosyjskim, włoskim i niemieckim. Ponadto możliwa jest także obsługa w języku migowym. Planowany jest system audioprzewodników po klasztorze w językach: polskim, angielskim, francuskim, hiszpańskim, rosyjskim, ukraińskim, portugalskim, włoskim i niemieckim.

Muzeum udostępnia foldery w językach polskim, węgierskim i angielskim, rosyjskim, ukraińskim i francuskim; audioprzewodniki w języku polski i angielskim; informacje drukowane w Kaplicy w językach polskim, angielskim, niemieckim, włoskim, francuskim, rosyjskim, węgierskim, hiszpańskim, litewskim, rosyjskim zaś oprowadzanie po Kaplicy w języku polskim, angielskim, francuskim i rosyjskim. Przygotowywane są kolejne wersje językowe materiałów promujących Kaplicę. W kioskach multimedialnych dostępna jest informacja w j. polskim i angielskim.

Kościół dominikanów, widok od północy, fot. P. Maciuk

Kościół dominikanów, wnętrze, fot. P. Maciuk

Kościół dominikanów, wnętrze kaplicy firlejowskiej, fot. P. Maciuk

Jakie dodatkowe języki byłyby wykorzystywane i jakie dalsze działania związane z wielojęzycznością byłyby prowadzone w przypadku uzyskania Znak? Kiedy rozpoczęłyby się te działania? Czy zostałyby wprowadzone do końca roku wyznaczenia obiektu? Jaki byłby ich roczny budżet? W jaki sposób dodatkowe działania byłyby finansowane (wskazać źródła)?

W przypadku uzyskania Znak informacje na temat obiektu (w tym nowa strona internetowa obiektu) byłyby dodatkowo udostępniane w językach urzędowych UE.

Zostanie zwiększona ilość oznakowań, będą wdrożone nowoczesne technologie informacyjne (np. QRCodey w miejscach związanych z turystyką, na stronie internetowej Urzędu Miasta Lublin i portalach społecznościowych).

Działania rozpoczęłyby się do końca roku od daty wyznaczenia obiektu. Planowany budżet 20 000 PLN. Działania byłyby finansowane z budżetu Gminy Lublin oraz środków własnych Muzeum i klasztoru oraz wymienionych w punkcie 2.1.

2.4. Udział w działaniach sieci obiektów opatrzonych Znakiem w celu wymiany doświadczeń i inicjowania wspólnych przedsięwzięć. (maksymalnie 250 słów)

Lublin uczestniczył w spotkaniach depozytariuszy ZDE – inicjatywy międzyrządowej: w Awinionie (2008), Caceres (2010) oraz Wyszehradzie (2011).

W 2009 roku w Lublinie podczas obchodów 440-lecia podpisania Unii Lubelskiej oraz 5-lecia obecności Polski w Unii Europejskiej zorganizowano pierwsze oficjalne spotkanie polskich depozytariuszy Znak. Zorganizowano wówczas na Zamku Lubelskim przed obrazem „Unia lubelska” konferencję we współpracy z Instytutem Europy Środkowo-Wschodniej.

Znak inicjatywy międzyrządowej jest częścią strategii promocyjnych i turystycznych Lublina i regionu lubelskiego oraz eksponowany w Polsce i Europie poprzez wydawnictwa wielojęzyczne, systemy obsługi turystów, aplikacje mobilne, filmy promocyjne, strony internetowe, targi turystyczne.

Gmina Lublin jako zarządca obiektu będzie koordynowała dalsze działania w wypadku przyznania Znak.

Czy obiekt uczestniczy w europejskich sieciach lub projektach współpracy? Od kiedy? Opisać te działania i główne korzyści z nich płynące.

Zamek Lubelski, klasztor dominikanów oraz Pomnik Unii Lubelskiej są stałymi elementami wydarzeń kulturalnych, m.in. Noc Muzeów, Europejskie Dni Dziedzictwa, Jarmark Jagielloński, Noc Kultury, działań twórczych odbywających się w mieście i regionie oraz ważnymi punktami szlaków tematycznych Lublina: Jagielloński Szlak Unii Lubelskiej, Szlak Zabytków Architektury, Szlak Wielokulturowy, Trakt Kraków-Lublin-Wilno (Via Jagiellonica - odtwarzającego przebieg historycznego traktu, funkcjonującego w XIV-XVII wieku).

Od 2012 roku klasztor jest umieszczony na ogólnoeuropejskim szlaku Droga św. Jakuba, prowadzącym do Santiago De Compostela i uczestniczy w projekcie rozwoju szlaku, integrującego miejsca kultu św. Jakuba z całej Europy. Służy to także promocji idei unii lubelskiej w całej Europie.

Jednym z celów Znak Dziedzictwa Europejskiego jest wspieranie tworzenia sieci kontaktów między obiektami, którym przyznano Znak, szczególnie w ramach corocznej konferencji. Jakie są Państwa oczekiwania co do tych kontaktów, jeśli chodzi o wymianę doświadczeń, partnerskie uczenie się lub wspólne projekty?

Istotne dla ogólnoeuropejskiej promocji Znak i oznaczonych nim miejsc i wartości niematerialnych byłoby utworzenie Ogólnoeuropejskiej Trasy Turystycznej łączącej

wszystkie te miejsca. Informacje o Trasie we wszystkich językach urzędowych UE znajdują się na odrębnej stronie internetowej.

Konieczne są coroczne spotkania w celu wymiany doświadczeń, inicjowania wspólnych przedsięwzięć marketingowych i szerszej promocji obiektu w kraju i Europie.

Jeśli obiektowi przyznany zostałby Znak, jakie dalsze działania byłyby podejmowane w zakresie kontaktów lub współpracy? Wymienić kluczowe etapy realizacji tych działań. Jaki byłby ich roczny budżet? W jaki sposób dodatkowe działania byłyby finansowane (wskazać źródła)?

Miasto deklaruje zaproszenie do udziału w wydarzeniu „Święto Unii” przedstawicieli innych depozytariuszy Znaku z całej Europy i tym samym zaproponuje zorganizowanie w Lublinie stałego miejsca kontaktów. Pierwsze wydarzenie tego typu odbyłoby się w 2015 roku, finansowane byłoby w ramach budżetu Miasta Lublina przewidzianego na ZDE (pkt 2.1).

2.5. Nadanie odpowiedniej rangi i zwiększanie atrakcyjności obiektu w skali europejskiej, między innymi poprzez wykorzystywanie możliwości oferowanych przez nowoczesne technologie oraz narzędzia cyfrowe i interaktywne oraz poprzez synergie z innymi inicjatywami europejskimi. (maksymalnie 250 słów)

Wyjaśnić, jakie działania są obecnie podejmowane na rzecz nadania odpowiedniej rangi i zwiększenia atrakcyjności obiektu w skali europejskiej. Czy w tym celu wypracowane zostały synergie z innymi inicjatywami europejskimi?

Jakie dalsze działania byłyby organizowane, jeśli obiektowi zostałby przyznany Znak? Kiedy rozpoczęłyby się te działania? Jaki byłby ich roczny budżet? W jaki sposób dodatkowe działania byłyby finansowane (wskazać źródła)?

Podejmowane są działania mające na celu zwiększenie atrakcyjności obiektów związanych z zawarciem Unii, które są elementem uchwalonej przez Radę Miasta Lublin Strategii rozwoju turystyki miasta Lublin 2014-2020 i „Strategii Rozwoju Kultury Lublina na lata 2013-2020” oraz „Strategii Rozwoju Lublina na lata 2013–2020”.

Zwiększenie atrakcyjności klasztoru dominikanów nastąpiło w roku 2012, gdy zakończono remont części zabytku dofinansowany ze środków UE, zakupiono 2 infokioski, rozpoczęto intensywną promocję nowo zaaranżowanej przestrzeni krużganków, skarbca i wirydarzy, przeznaczonych dla spotkań, wydarzeń artystycznych i kulturalnych. Planowane jest opracowanie i realizacja do końca czerwca 2014 ulotek i systemu audioprzewodników w językach: polskim, angielskim, francuskim, hiszpańskim, rosyjskim, ukraińskim, portugalskim, włoskim i niemieckim.

Na terenie Zamku Lubelskiego umieszczono kioski multimedialne z prezentacją Kaplicy Trójcy Świętej (w tym jeden obok Kaplicy), uruchomiono nowy portal internetowy Muzeum - <http://muzeumlubelskie.pl/>, zmodernizowano wystawy, wykonano nocną iluminację Zamku i Kaplicy.

W 1995 roku w ramach programu przedakcesyjnego Ochrona Europejskiego Dziedzictwa Architektonicznego zakończono konserwację wnętrza Kaplicy i udostępniono ją zwiedzającym. W latach 2006-2013 przeprowadzono kompleksowe remonty ze środków ZPORR i RPO Województwa Lubelskiego, dostosowując Zamek dla osób niepełnosprawnych.

W przypadku przyznania Znaku w ciągu roku po wybraniu obiektu nastąpią kolejne działania z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, m.in. QRCode'ów i portali społecznościowych, w tym działania opisane w pkt. 2.

Finansowanie: własne środki i pozyskane z programów i dotacji (jak w p. 2.1, 2.2, 2.3).

Opracowano projekt Strategii Transgranicznej Województwa Lubelskiego z Białorusią i Ukrainą na lata 2014-2020, w którym jednym z obszarów działań jest kultura i turystyka, co umożliwi dalszą promocję ZDE w Europie Wschodniej.

2.6 W przypadku gdy pozwala na to specyfika obiektu, organizowanie działań artystycznych i kulturalnych, które zwiększają mobilność osób zawodowo zajmujących się w Europie kulturą, artystów i kolekcji, pobudzają dialog międzykulturowy i ułatwiają tworzenie związków między dziedzictwem a współczesną twórczością i kreatywnością.

Działania artystyczne i kulturalne, w przeciwieństwie do innych działań ujętych w tej części, nie są obowiązkowe. W miarę możliwości zachęca się jednak do ich prowadzenia. (maksymalnie 250 słów)

Jakie rodzaje działań artystycznych i kulturalnych są obecnie organizowane (np. imprezy, festiwale, rezydencje artystyczne ...)? Czy zwiększają mobilność osób zawodowo zajmujących się w Europie kulturą, artystów i kolekcji? W jaki sposób pobudzają dialog międzykulturowy? W jaki sposób ułatwiają tworzenie związków między dziedzictwem a współczesną twórczością i kreatywnością?

Czy prowadzona jest współpraca z innymi branżami kreatywnymi? Czy prowadzona jest współpraca z lokalnymi przedsiębiorstwami?

Czy specyfika obiektu pozwala na organizowanie działań artystycznych i kulturalnych?

Obiekty związane z ideą Unii są intensywnie wykorzystywane podczas działań artystycznych i kulturalnych o zasięgu ponadregionalnym i międzynarodowym, kierowanych do różnorodnych grup docelowych, w szczególności do młodzieży oraz przedstawicieli branż kreatywnych. Działania te zwiększają mobilność osób zawodowo zajmujących się kulturą: umożliwiają im udział, spotkania, prezentację własnej działalności artystycznej i kulturalnej, jednocześnie pobudzają dialog międzykulturowy. Realizowane corocznie wydarzenia organizowane przez Gminę Lublin, we współpracy z klasztorem, Muzeum oraz lokalnymi przedsiębiorcami (patronami i sponsorami), które czerpią z doświadczeń tradycji i integracji europejskiej to przede wszystkim:

- Festiwal Sztuki w Przestrzeni Publicznej Open City (wystawy, prezentacje sztuki, spotkania, dyskusje), z udziałem uznanych artystów europejskich, porusza kwestie tożsamości i integracji europejskiej, na nowo definiuje przestrzeń miasta w odwołaniu do położenia Lublina na obrzeżach UE;
- Festiwal Tradycji i Awangardy Muzycznej KODY (koncerty, wystawy etc.) zyskał opinię inicjatywy o wielkiej kreatywności. Jego formuła polega na szukaniu wspólnej problematyki i określania podobieństw pomiędzy zjawiskami kulturowymi Europy zarówno w przestrzeni, czasie jak i w różnych gatunkach muzyki i sztuki.
- Carnaval Sztuk-Mistrzów (przedstawienia w namiotach cyrkowych i przestrzeni publicznej) integruje artystów cyrkowych, kuglarzy, zjawiska parateatralne etc. z obszaru całej Europy.
- Festiwal Teatrów Europy Środkowej „Sąsiedzi” prezentuje przedstawienia z całej Europy Środkowej.
- Muzeum Lubelskie bierze udział corocznie w Nocy Muzeów i Dniach Dziedzictwa Europejskiego.

Specyfika miejsc, ich zaplecze lokalowe i sprzętowe pozwala na prowadzenie różnorodnych działań związanych z promocją ZDE. Plac Litewski pozwala na organizację imprez masowych, na terenie klasztoru i w Kaplicy nagrywane są programy telewizyjne i radiowe, filmy fabularne, odbywają się koncerty i ogólnopolskie spotkania o charakterze

kulturalno-edukacyjnym promujące ideę Unii.

Opisana powyżej aktywność będzie kontynuowana i wzbogacana o nowe działania.

2.7 W jakim zakresie obiekt wspiera lub planuje wspierać synergie ze współczesną twórczością i kreatywnością? (maksymalnie 250 słów)

Obiekt i związane z nim zabytki jest i po dalszych przy nich pracach będą otwarte dla różnorodnych działań twórczych i ich prezentacji publicznej – w szczególności dotyczy to rewaloryzacji Placu Litewskiego, jako przestrzeni publicznej przeznaczonej dla wszystkich mieszkańców i turystów zwiedzających Lublin-miasto Unii.

Klasztor oo. dominikanów ze względu na swoje obszerne zaplecze lokalowe i sprzętowe wspiera i będzie wspierał różnego rodzaju inicjatywy współczesnej twórczości i kreatywności, między innymi przez nieodpłatne udostępnianie pomieszczeń lub przestrzeni wokół klasztoru, np. na potrzeby spektakli teatralnych, Festiwalu Tradycji i Awangardy Muzycznej KODY, Festiwalu Sztuki w Przestrzeni Publicznej OPEN CITY, warsztatów kreatywności i innych programów, które będą częścią projektu omówionego w pkt. 2.

Muzeum Lubelskie oprócz pomieszczeń muzealnych posiada dużą przestrzeń dziedzińca, miejsca gdzie organizowane są różnorodne imprezy o charakterze kulturalnym oraz spotkania międzynarodowe służące wymianie myśli i doświadczeń w różnych dziedzinach działań twórczych i społecznych. Muzeum prowadzi współpracę międzynarodową z Litwą, Białorusią, Ukrainą, Węgrami, Austrią, Szwajcarią w zakresie wymiany pracowników i organizowania wystaw.

Synergia ze współczesną twórczością i kreatywnością jest wspierana poprzez posługiwanie się kulturą jako jej katalizatora.

3. Wnioskujący o Znak muszą przedłożyć plan prac obejmujący wszystkie następujące elementy:

Podobnie jak w przypadku projektu, o którym mowa w części 2, należy zauważyć, że realizacja planu musi rozpocząć się najpóźniej do końca roku wyznaczenia obiektu (tj. w ciągu roku od ostatecznego wyboru obiektu). Jest to również jeden z elementów podlegających weryfikacji w ramach procesu monitorowania obiektów opatrzonych Znakiem, który stanowi podstawę do zachowania Znaku.

3.1. Zagwarantowanie prawidłowego zarządzania obiektem, w tym zdefiniowanie celów i wskaźników.

Omówić aktualną strategię i strukturę zarządzania. Czy planowane jest jej rozszerzenie? (maksymalnie 250 słów)

Cele zarządzania obiektem:

1. Utrzymanie obiektów związanych z ideą Unii Lubelskiej w stanie niepogorszonym,
2. Promowanie różnorodności kulturowej,
3. Zwiększenie informacji o tych obiektach w mediach elektronicznych i przestrzeni miejskiej, poprzez budowę nowej strony internetowej oraz instalację nowych urządzeń (tablice informacyjne, infokioski etc.);
4. Zwiększenie świadomości mieszkańców i odwiedzających o roli Unii Lubelskiej w historii Europy i wspólnych wartości, które były podstawą Unii Lubelskiej i są podstawą Unii Europejskiej – przypomnianie o zasadach i wartościach takich jak demokracja, poszanowanie praw mniejszości, tolerancji.

Cele będą realizowane poprzez kontynuację aktualnego zarządzania (w przypadku bie-

żącego utrzymania zabytków) oraz realizację projektu promocyjnego (pkt. 2 wniosku).

Planowane wskaźniki realizacji celów:

1. Wyniki bieżących kontroli organów konserwatorskich.
2. Ilość i nakład nowych publikacji (strony internetowe i ich uaktualnienia, foldery, publikacje prasowe, książki), ilość nowych urządzeń (tablic informacyjnych etc.)
3. Wzrost liczby osób, które wiedzą o Znak i fakcie oznaczenia nim obiektu, oraz wzrost wiedzy o wartościach na jakich oparta jest UE, monitorowany poprzez coroczne ankiety.

Zarządzanie całym obiektem, jako przedmiotem wniosku, będzie koordynowane przez Urząd Miasta Lublin, bieżące utrzymanie poszczególnych zabytków nie będących własnością Gminy Lublin (Zamek Lubelski i klasztor oo. dominikanów) pozostaje we właściwości właścicieli.

Obelisk unii jest własnością Gminy Lublin. Zarządzanie Placem Litewskim sprawuje Urząd Miasta Lublin, który finansuje utrzymanie z bieżących środków Gminy. W celu zarządzania ruchem turystycznym w klasztorze, w lipcu 2012r. powołano Biuro obsługi ruchu turystycznego i wydarzeń kulturalnych.

Muzeum finansowane jest ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Województwa Lubelskiego.

3.2. Zagwarantowanie zachowania obiektu oraz przekazania go następnym pokoleniom zgodnie z odpowiednimi regułami ochrony. (maksymalnie 250 słów)

Czy obiekt jest chroniony? Jeśli nie, czy planuje się jego ochronę? Podać stosowny status prawny, regulacyjny, umowny, planistyczny lub instytucjonalny obiektu (np. zabytek historyczny lub obszar chroniony zgodnie z prawem krajowym lub regionalnym). Opisać, w jaki sposób obiekt będzie zachowany i przekazany następnym pokoleniom.

Chroniony prawnie jest cały zespół urbanistyczny Starego Miasta i Śródmieścia Lublina, (wpis do rejestru zabytków nr A/153 i A/915). Pomnik Unii Lubelskiej jest chroniony poprzez wpis do rejestru zabytków województwa lubelskiego nr A/588, wraz z otoczeniem – Placem Litewskim, poddawany jest regularnie pracom konserwatorskim. Na rok 2014 planowana jest kompleksowa rewaloryzacja Placu Litewskiego. Pomnik Unii Lubelskiej jest bieżąco monitorowany, prace konserwatorskie są wykonywane w miarę potrzeb.

Klasztor jest wpisany do rejestru zabytków pod nr A/244. Zespół znajduje się w granicach Pomnika Historii. Jest stale monitorowany przez system kamer, zabezpieczony instalacjami

przeciwpożarowymi i antywłamaniowymi. Dla konserwacji obiektu w roku 1995 dominikanie powołali Fundację „Restaurare Basilicam”, której działalność ma na celu m.in. pozyskiwanie, gromadzenie i wykorzystywanie środków na odnowę kompleksu. Klasztor jest stale zamieszkanym przez zakonników.

Kaplica jest wpisana do rejestru zabytków w ramach zespołu zamkowego pod nr A/16. Kaplica znajduje się w granicach Pomnika Historii. Forma zarządzania i wykorzystywanie kaplicy jest właściwa i nie budzi zastrzeżeń, zarówno od strony ekspozycyjnej, jak i technicznej (odpowiednie warunki klimatyczne, regulacja liczby zwiedzających). Stały monitoring oraz odpowiednia opieka zapewni dalsze bezpieczne trwanie zabytku oraz podniesie znacząco standardy zwiedzania. Kaplica pozostaje przez cały czas pod profesjonalną opieką konserwatorów Muzeum Lubelskiego. Prowadzony jest stały monitoring mikroklimatu wnętrza i funkcjonuje uzbrojona Służba Ochrony Muzeum. Zainstalowane są zabezpieczenia przeciwwłamaniowe oraz przeciwpożarowe oraz monitoring całego obiektu.

W przyszłości jakość monitoringu i opieki będzie sukcesywnie podnoszona z wykorzystaniem najnowszych technologii badawczych i konserwatorskich, zarówno w ciągu roku po przyznaniu Znaku jak i w latach następnych.

3.3. Jakość obsługi zwiedzających, w tym przedstawienie historii obiektu, informacje dla zwiedzających i oznakowanie. (maksymalnie 250 słów)

Opisać wszystkie elementy obsługi zwiedzających obiekt, zarówno wdrożone, jak i planowane, w tym przedstawienie historii obiektu, informacje dla zwiedzających, zwiedzanie z przewodnikiem, audioprzewodniki, publikacje, narzędzia interaktywne itp.

Pomnik Unii Lubelskiej, ze względu na specyfikę – położenie w przestrzeni publicznej, nie posiada odrębnej obsługi zwiedzających, jest ona wykonywana przez wykwalifikowanych przewodników miejskich. Istniejące tablice informacyjne mają być wymienione w roku 2014 podczas rewaloryzacji Placu Litewskiego. Tablice zawierające wyczerpujące informacje, wymagają zmian ze względów estetycznych. Rozszerzony zostanie zakres informacji w innych niż dotychczas językach. Pomnik jest prezentowany we wszystkich publikacjach przeznaczonych dla turystów oraz na stronach internetowych miasta, jest też obecny w wykorzystujących nowe technologie przedsięwzięciach Ośrodka Brama Grodzka/Teatr NN – Lublin 2.0, w ramach których udostępniono interaktywne, wirtualne zwiedzanie oraz pozyskanie informacji o miejscu za pomocą urządzeń mobilnych. Plac Litewski jest stale pokazywany w Internecie za pomocą kamery internetowej na stronie Lublina.

W klasztorze działa Biuro obsługi turystów i wydarzeń kulturalnych, które udziela potrzebnych informacji, z odpowiednio przeszkolonym koordynatorem obsługi ruchu turystycznego. Biuro czynne jest codziennie w godz. 10.00-18.00. Zwiedzanie odbywa się w godzinach pracy biura, istnieje możliwość zwiedzania w innych godzinach. Klasztor otwarty jest również w „Noc Muzeów” i Noc Kultury”. Orowadzanie przez wykwalifikowanych przewodników odbywa się po wcześniejszym zgłoszeniu.

Kaplicę można zwiedzać od wtorku do niedzieli. Zwiedzanie grupowe możliwe po wcześniejszej rezerwacji. Obsługę zapewniają wykwalifikowani pracownicy Muzeum. Na terenie zamku oraz na stronie internetowej zawarto informacje o dostępności Kaplicy. Dla indywidualnych turystów dostępne są audioprzewodniki po polsku i angielsku. W sklepie muzealnym dostępne są publikacje i pamiątki związane z obiektem.

Dotychczasowe standardy zostaną utrzymane i podnoszone w miarę potrzeb i możliwości.

3.4. Zagwarantowanie dostępu do obiektu jak najszerszym kręgom społeczeństwa, między innymi dzięki odpowiedniemu dostosowaniu obiektu lub szkoleniom personelu. (maksymalnie 250 słów)

Podać dostępne statystyki lub szacunki dotyczące liczby osób odwiedzających obiekt w ciągu roku. Czy ta liczba może zwiększyć się po przyznaniu Znaku?

Przedstawić politykę publicznego udostępniania obiektu. Ile dni w roku obiekt jest otwarty dla zwiedzających? W jaki sposób można dotrzeć do obiektu transportem publicznym lub prywatnym?

Czy obiekt zapewnia łatwy dostęp osobom mającym trudności z poruszaniem się? Czy obiekt został dostosowany? Czy personel został przeszkolony w zakresie udzielania pomocy?

Czy w pobliżu obiektu są możliwości noclegu? Czy są restauracje lub bary? Parkingi? Toalety?

Wymienić dalsze działania planowane w związku z uzyskaniem Znaku.

Pomnik Unii Lubelskiej jest dostępny przez cały rok. Przestrzeń publiczna otaczająca Pomnik jest dostępna dla osób mających trudności z poruszaniem się. Część klasztoru przeznaczona dla turystów jest otwarta cały rok i dostępna dla osób niepełnosprawnych. Kaplicę można zwiedzać przez cały rok w godzinach otwarcia. Zabytek dostosowany jest dla potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo (podjazdy, winda, toaleta).

Frekwencja w Kaplicy wzrasta, pomimo ograniczeń związanych z pracami remontowymi, (których zakończenie uwarunkowane jest od pozyskanych środków), utrudniającymi dostęp:

- 2010 – 41256 osób
- 2011 – 42547 osób
- 2012 – 45838 osób.

Pomnik znajduje się w intensywnie użytkowanej przestrzeni publicznej – nie są prowadzone statystyki osób odwiedzających. Szacuje się, że rocznie klasztor odwiedza około 230 tys. osób.

W ostatnich latach zaobserwowano wzrost liczby odwiedzających. Dzięki zainstalowanemu w bazylice automatycznemu systemowi zliczania odwiedzających szacuje się, że po udostępnieniu następnych części klasztoru, liczba ta może wzrosnąć dwukrotnie. Rośnie szczególnie ilość turystów zagranicznych, spowodowana większą dostępnością komunikacyjną miasta, w tym uruchomienie lotniska.

W bezpośredniej bliskości obiektu znajdują się obiekty noclegowe o zróżnicowanym standardzie, restauracje, bary i inne punkty gastronomiczne, w ciągu Krakowskiego Przedmieścia i na Starym Mieście i tworzone są nowe, np. 2 hotele tuż przy bazylice.

Miejsca parkingowe oraz przystanki komunikacji publicznej są zlokalizowane przy ulicach sąsiadujących z Placem Litewskim i na Placu Zamkowym. Trwa realizacja projektu tzw. roweru miejskiego i stacji rowerowych na Placu Litewskim oraz przy Zamku.

Na Placach Litewskim i Zamkowym oraz na Zamku są toalety dostosowane dla osób niepełnosprawnych. Na Zamku funkcjonują windy przystosowane dla niewidzących. W ciągu roku od przyznania Znaku stworzona zostanie wersja strony internetowej dla niewidzących (audio).

Po przyznaniu Znaku zwiększy się promocja obiektu (dzięki działaniom opisanym w p. 2) przez co powiększy się liczba zwiedzających.

3.5. Poświęcenie szczególnej uwagi ludziom młodym, w szczególności poprzez zapewnienie im korzystniejszych warunków dostępu do obiektu. (maksymalnie 250 słów)

Czy obiekt poświęca szczególną uwagę ludziom młodym? Czy posiadają oni korzystne warunki dostępu do obiektu? Jeśli tak, jak jest to zorganizowane?

Wymienić dalsze działania planowane w związku z uzyskaniem Znaku.

W ramach realizacji projektu opisanego w p. 2 szczególny nacisk będzie położony na działania edukacyjne dla dzieci i młodzieży, w szczególności profilowanie strony internetowej i jej rozbudowę, tworzenie stałych narzędzi dla młodzieży, takich jak interaktywne gry miejskie, wirtualne wycieczki, zajęcia terenowe etc.

Klasztor jest szczególnie otwarty na ludzi młodych. Działa tu Duszpasterstwo Akademickie, i inne grupy młodzieżowe (scholie śpiewacze, grupy w ramach kursów tańca czy opiekunów i wychowawców kolonii). Klasztor użycza pomieszczeń nieodpłatnie. Goście mają tutaj możliwość spotkań i rozmów.

Dominikanie lubelscy szczególną uwagę poświęcają pracy ze studentami, w tym także zagranicznymi - Lublin to największy ośrodek akademicki w Polsce leżący po wschodniej stronie Wisły (studiuje tu ok. 80 000 studentów). Studenci otrzymali ponadto do dys-

pozycji pomieszczenia, w których mieszkał wybitny filozof, o. prof. Mieczysław Krąpiec OP, były rektor KUL, autor pierwszej w Polsce Encyklopedii Filozofii. Mogą korzystać z bogatego księgozbioru zgromadzonego przez lata pracy i twórczości Profesora. Przy Duszpasterstwie funkcjonuje biblioteka klasztorna. Klasztor prowadzi intensywną działalność informacyjną na portalach społecznościowych: Facebooku i umieszczanie nagrań z ciekawszych wydarzeń na youtube. Na terenie obiektu można bezpłatnie skorzystać z dostępu do internetu (2 własne anteny Wi-Fi). Obok działań realizowanych na miejscu, dominikanie podejmują także działania edukacyjne na zewnątrz – objęli patronat i nauczają w zespole szkół o międzynarodowym profilu: Gimnazjum i Liceum Śródziemnomorskim im. Św. Dominika Guzmana (założyciela zakonu).

Muzeum organizuje lekcje muzealne i zajęcia dla młodzieży, osoby młode mają prawo do zniżek (bilety ulgowe). Na stronie internetowej muzeum oglądać można panoramę 3D Kaplicy.

3.6. Propagowanie obiektu jako trwałego celu turystycznego. (maksymalnie 250 słów)

W jaki sposób propaguje się obiekt jako trwały cel turystyczny? Opisać plan marketingowy obiektu. Czy wykorzystywane są nowe technologie oraz środki cyfrowe i interaktywne? Czy uczestniczycie Państwo w targach turystycznych? Czy jesteście częścią krajowej, regionalnej lub lokalnej strategii rozwoju turystyki?

Wymienić dalsze działania planowane w związku z uzyskaniem Znak.

ZDE da podstawę dla utworzenia spójnego produktu turystycznego opartego na promocji idei w kontekście integracji europejskiej i podkreślanu historycznej wagi Polski i Litwy w jej kształtowaniu. Wymieniane zabytki są ważnymi punktami w przyjętej Strategii Rozwoju Miasta Lublin do 2020 r., Strategii Rozwoju Turystyki do 2025 roku (jako element produktu turystycznego „Lublin Jagielloński”) i stałym elementem wizerunkowym w promocji miasta i regionu oraz Polski na świecie.

Obiekt jest intensywnie promowany we wszystkich materiałach turystycznych Lublina: na stronach internetowych miasta, organizacji turystycznych i w publikacjach dla turystów. Promocja prowadzona jest na targach turystycznych, a także poprzez dystrybucję materiałów w punktach informacji turystycznej w regionie. Wykorzystywane są kanały promocyjne Urzędu Miasta, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego etc. Muzea samorządowe województwa lubelskiego umieściły na swoich stronach internetowych wzajemnie loga z przekierowaniem na ich strony.

Obiekt – wszystkie zabytki są częścią szlaków turystycznych wyznaczonych w Lublinie: Jagiellońskiego Szlaku Unii Lubelskiej, Szlaku Wielokulturowego oraz Szlaku Zabytków Architektury. Miejsca związane z obiektem są oznaczone tablicami informacyjnymi oraz drogowskazami z głównych dróg przelotowych w mieście. Wszystkie wymienione działania zostaną zintensyfikowane i rozbudowane o wymienione w p. 2.0-2.5.

Klasztor uczestniczy w europejskim projekcie „Drogi Św. Jakuba”, który obejmuje sieć dróg oplatających całą Europę, wiodących do grobu św. Jakuba w Santiago de Compostela. Klasztor i zamek są częścią „Szlaku Jagiellońskiego” prowadzącego przez Kraków-Lublin-Wilno, przebiegającego historycznym traktem zw. Jagiellońskim – projekty te dają możliwość intensywnej promocji Znak.

3.7. Rozwijanie spójnej i kompleksowej strategii komunikacyjnej podkreślającej europejski wymiar obiektu. (maksymalnie 250 słów)

Podkreślanie europejskiego wymiaru obiektu ma miejsce we wszystkich publikacjach,

informatorach i wydawnictwach, publikowanych w językach: polskim, angielskim, ukraińskim, niemieckim, rosyjskim i innych.

Obecność i znaczenie idei Unii jest podkreślane w wydawnictwach i prezentacjach miasta i muzeum. Na zabytkach, stronach internetowych oraz wszystkich publikacjach dotyczących miasta, klasztoru, Muzeum i Kaplicy umieszczony jest Znak Dziedzictwa Europejskiego otrzymany w 2007 r. Działania będą kontynuowane i poszerzane (pkt. 2), zintensyfikowane zostaną w ciągu roku od przyznania Znaku.

Opisać strategię komunikacyjną obiektu. W jaki sposób strategia podkreśla europejski wymiar obiektu? Wymienić dalsze działania planowane w związku z uzyskaniem Znaku.

Strategia komunikacyjna obiektu opiera się na strategii promocji marki Lublin – Miasto Inspiracji oraz rozpoznawalności zabytków związanych z obiektem. Celem strategii jest: wytworzenie świadomości idei Unii Lubelskiej i prezentowanych przez nią europejskich wartości poprzez edukację i promocje miejsc – materialnych nośników pamięci o Unii.

Klasztor i Kaplica są rozpoznawalne zarówno w Polsce, jak i zagranicą. Dominikanie i Muzeum współpracują z organizacjami społecznymi, turystycznymi, przedszkolami, szkołami, uczelniami wyższymi i mediami, w celu jak najszerzego informowania o swojej działalności. Poprzez newslettery, strony internetowe, blogi i media społecznościowe informują o swoim funkcjonowaniu, działalności i podejmowanych inicjatywach, także w językach innych niż polski, w szczególności angielskim, niemieckim, francuskim, litewskim, białoruskim, ukraińskim i rosyjskim. Jednym z zadań w ramach realizacji strategii komunikacji będzie zwiększenie rozpoznawalności Pomnika Unii Lubelskiej i reprezentowanej przez niego idei.

Działania prowadzone w ramach strategii komunikacyjnej będą skoncentrowane na informacji o obiekcie jako części wielokulturowego europejskiego dziedzictwa. Strategia komunikacyjna obiektu będzie powiązana z aktualnymi strategiami komunikacyjnymi klasztoru i Muzeum.

Strategia realizowana będzie poprzez działania określone w pkt 2.

3.8. Zagwarantowanie zarządzania obiektem w sposób jak najbardziej przyjazny środowisku. (maksymalnie 250 słów)

W jaki sposób obiekt uwzględnia wymiar środowiskowy i ogranicza negatywne skutki turystyki?

Opisać „przepustowość” obiektu. Czy jest w stanie przyjmować aktualną lub przewidywaną liczbę zwiedzających bez skutków niepożądanych? Jakiego kroki są lub będą podejmowane w zakresie zarządzania zwiedzającymi i turystami?

Pomnik Unii Lubelskiej zlokalizowany jest w obszernej przestrzeni publicznej, która może przyjąć bez skutków niepożądanych zwiększoną liczbę zwiedzających. Planowana rewaloryzacja Placu Litewskiego zakłada, m.in. poprawę standardu nawierzchni, zwiększenie ilości siedzisk oraz zapewnienie możliwości odpowiedniego organizowania wydarzeń kulturalnych bez szkody dla wartości miejsca. Rewaloryzacja zakłada zachowanie całości istniejącego zabytkowego drzewostanu.

W klasztorze i jego otoczeniu nie zaobserwowano dotąd skutków niepożądanych, innych niż wynika z normalnej eksploatacji obiektu na potrzeby turystyczne i kulturalne. Klasztor jest w stanie przyjąć bardzo dużą liczbę osób bez negatywnych konsekwencji. Kierowanie ruchem turystycznym nadal odbywać się będzie poprzez Biuro obsługi ruchu turystycznego, co pozwoli na monitorowanie liczby odwiedzających i reagowanie

w przypadku, gdy ruch turystyczny byłby zagrożeniem dla zabytku. Klasztor jest zarządzany w sposób przyjazny środowisku. W ramach remontu wprowadzono system ogrzewania energią słoneczną. W okresie letnim zapewnia blisko 80 % c.w.u. Oszczędność energii możliwa jest dzięki nowym szczelnym dachom i oknom w przeważającej części kompleksu oraz energooszczędnym żarówkom.

Przewiduje się, że po udostępnieniu następnych części klasztoru, liczba odwiedzających go w ciągu roku podwoi się (por. pkt 3.4), na co będzie przygotowany.

Muzeum jest w stanie zapewnić obsługę zwiększonego ruchu turystycznego, zgodnie z wymogami konserwatorskimi (por. pkt 3.2). W ramach przeprowadzonych w Muzeum remontów ze środków UE wprowadzono innowacyjne, energooszczędne rozwiązania, m.in. nową klimatyzację i system osuszania murów bezinwazyjną metodą wykorzystania grawomagnetyzmu, nie wymagającą zasilania zewnętrznego.

4.1 Omówić misję obiektu i aktualną strategię rozwoju, o ile dotyczy. (maksymalnie 250 słów)

Misją obiektu będzie budowanie świadomości wspólnoty europejskiej na fundamencie dorobku Unii Lubelskiej i jej chlubnych doświadczeń tolerancji, różnorodnego dziedzictwa kulturowego, w powiązaniu z wartościami demokratycznymi i prawami człowieka. Specyfika zespołu trzech zabytków w historycznym krajobrazie miasta, powoduje, iż każdy z nich posiada odrębną misję, odrębne strategie rozwoju i odrębne budżety. Zintegrowanie działań stworzy wspólną strategię w celu realizacji tej misji.

4.2 Jaki jest obecnie budżet operacyjny na zarządzanie obiektem i jego działalność (z wyłączeniem konserwacji)?

- roczne koszty bieżące,
- komunikacja,
- działalność w zakresie kultury, edukacji, badań i kontaktów?

Aktualnie nie ma odrębnego budżetu operacyjnego na zarządzanie obiektem, ponieważ obiekt nie jest wyznaczony.

Aktualnie wydatki na bieżące zarządzanie obiektem są trudne do wydzielenia, bowiem zarówno koszty zarządzania, jak i komunikacji w przypadku miasta Lublin, Muzeum Lubelskiego oraz klasztoru oo. dominikanów rozkładają się także na inne zadania nie związane z ZDE.

4.3 Jakie są źródła dochodów obiektu (z wyłączeniem konserwacji)?

Wszystkie generowane dochody kierowane są na utrzymanie zabytków i ich remont.

Dochody pozyskiwane na funkcjonowanie klasztoru pochodzą z:

- zawodowej pracy dominikanów,
- własnej działalności wydawniczej i publicystycznej,
- z dotacji samorządowych i ministerialnych,
- ze środków UE,
- darowizn,
- od sponsorów,
- ofiar,
- w ramach statutowych działalności Fundacji „Ponad Granicami” i „Restaurare Basilicam”
- 1% podatku (fundacje są organizacjami pożytku publicznego).

W przypadku Muzeum główne źródłem finansowania:

- dotacje podmiotowe MKiDN i Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego,
- przychody ze sprzedaży biletów, usług przewodnickich i wynajmu pomieszczeń,
- ze środków UE,
- z programów operacyjnych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

W przypadku pomnika Unii Lubelskiej bieżące koszty pokrywane są z budżetu Gminy Lublin.

III/Conclusion

Kto przygotował wniosek i w jaki sposób?

Hubert Mącik – Miejski Konserwator Zabytków, we współpracy z przedstawicielami Muzeum Lubelskiego i Klasztoru oo. Dominikanów.

Jakie są główne atuty i wyzwania dotyczące obiektu, jeśli chodzi o uzyskanie Znak? (maksymalnie 300 słów)

Otrzymanie Znak Dziedzictwa Europejskiego spowoduje podkreślenie i jeszcze większe rozpropagowanie oraz wyeksponowanie ponadregionalnego i ponadnarodowego znaczenia obiektu oraz zaświadczy o jego unikatowości w skali nie tylko europejskiej. Podkreśli rangę i wyjątkowość Unii Lubelskiej i miasta Lublina oraz znaczenie obiektu w dziedzictwie kulturowym zjednoczonej Europy.

Atuty obiektu:

- duża rozpoznawalność zabytków związanych z zawarciem Unii Lubelskiej: Kaplicy Św. Trójcy i klasztoru oo. dominikanów,
- dobre utrzymanie zabytków,
- obecność na szlakach turystycznych,
- dostępność dla osób niepełnosprawnych,
- szeroka promocja turystyczna w ramach promocji miasta i regionu w krajach ościennych - opracowano Projekt Strategii Transgranicznej Województwa Lubelskiego z Białorusią i Ukrainą na lata 2014-2020, co umożliwi dalszą promocję znaku w Europie Wschodniej,
- obecność idei Unii Lubelskiej w licznych publikacjach naukowych i popularnych,
- zwiększająca się ilość zwiedzających dzięki większej promocji oraz wyremontowaniu i udostępnieniu nowych przestrzeni,
- przeprowadzone kompleksowe remonty zabytków przyczyniły się znacząco do poprawy stanu ich zachowania oraz jakości obsługi turystów; prace remontowe w zespole klasztornym są kontynuowane,
- świadomość potrzeby wprowadzenia nowoczesnych technologii w informacji o obiekcie,
- w ramach ostatnich prac położono nacisk na internet i multimedia w obsłudze zwiedzających zapewniającą szeroki zakres usług łącznie z rezerwacją biletów i terminów zwiedzania on-line. Powstała nowa witryna informacyjna z rozbudowanymi funkcjami. Zainstalowano kioski multimedialne oraz indywidualne przewodniki audio dla zwiedzających.

Wyzwania:

- podniesienie wiedzy o idei Unii Lubelskiej wśród grup docelowych projektu promocyjnego,
- zainteresowanie dzieci i młodzieży obiektem i reprezentowaną przez niego ideą,

- wprowadzenie dodatkowych nowoczesnych technologii do promocji obiektu,
- zwiększenie aktywności edukacyjnej w odniesieniu do dzieci i młodzieży w celu zwiększenia rozumienia historii i dziedzictwa Europy,
- zwiększenie wielojęzyczności kanałów edukacyjnych i promocyjnych.

Dodatkowe informacje

Dodatkowe uwagi, jakie Państwo uznają za konieczne w związku z wnioskiem.

Wybitny historyk polski, prof. Jerzy Kłoczowski, opisując znaczenie Unii Lubelskiej, stwierdza:

Unia 1569 r. zakończyła długi ok. 180 letni proces zbliżenia dwóch państw bardzo różnych. Królestwo Polskie, umocnione w XIV wieku, w pełni należało do kręgu cywilizacji zachodniego chrześcijaństwa (Res Publica Christiana jak określano wtedy to część Europy). Wielkie Księstwo Litewskie na wielkich obszarach między Bałtykiem i Morzem Czarnym (dziś Litwa, Białoruś i Ukraina) obejmowało ostatni w całej Europie naród pogański, Litwinów i bardzo liczna ludność prawosławną Rusinów, przodków dzisiejszych Białorusinów i Ukraińców.

Punktem wyjścia państwa związkowego powstałego u schyłku XIV w. było małżeństwo wielkiego księcia z królem Polski (Jadwiga z królewskiej dynastii Andegawenów). Potomkowie pierwszego władcy, Jagiełły utrzymali ją do 1569 (dynastia Jagiellonów), utrzymali rządy w obu krajach robiąc wiele dla ich zbliżenia. Litwini przyjęli religię Katolicką, Rusini utrzymali prawosławie.

Bardzo głębokie przemiany cywilizacyjne w ciągu XV-XVI wieku oznaczały zarazem umacnianie cywilizacji zachodniej w społeczeństwach Wielkiego Księstwa przy jednoczesnym zachowywaniu w dużym stopniu własnych języków i kultur. Do państwa z własnej woli dołączają bogate obszary z ludnością niemiecką nad Bałtykiem, napływają też Żydzi, którzy uzyskują swoją autonomię i tworzą największą wspólnotę żydowską aż po wiek XVIII. Silny rozwój Reformy Protestanckiej w XVI wieku nie rozbija państwa.

Unia zawarta w 1569 roku po długich obradach sejmu polskiego i sejmu litewskiego potwierdzona przez ostatniego Jagiellona, Króla i Wielkiego Księcia była mądrym kompromisem, który okazał się z czasem bardzo trwały. Tworzyła federację z obu państw, z jednym władcą królem i wielkim księciem zarazem, i jednym parlamentem z dużą władzą ustawodawczą. Królestwo i Wielkie Księstwo utrzymało niektóre władze centralne, między innymi własną armię. Bardzo istotną cechą Unii były różne autonomie, np. małe regiony, powiaty z własnymi sejmikami, w których szczególną rolę odgrywała bardzo liczna w całym kraju szlachta. W kilka lat po Unii 1569 r. kilkadziesiąt sejmików w całym kraju, od Kijowa do Gdańska, przyjęło bardzo ważną, wyjątkową w tamtych czasach, uchwałę o wolności religijnej, zakazując przymusu religijnego tak rozpowszechniającego się w całej Europie w państwach jedno-konfesyjnych.

Można by wiele pisać o słabościach unijnego państwa, krytykowanego ostro przez skrajne absolutyzmy sąsiadów u schyłku XVIII wieku, ale zarazem trzeba pamiętać o długim trwaniu Unii i jej umocnieniu u schyłku XVIII wieku wraz z głębokimi reformami w kierunku pełniejszej demokracji. Absolutyzmy skrajne XIX wieczne i XX wieczne totalitaryzmy patrzyły cały czas na Rzeczypospolitą po 1569 roku jako anarchię wobec ich porządku. Nacjonalizmy agresywne i obronne coraz silniejsze od schyłku XIX wieku zrobiły też bardzo wiele dla podtrzymania (i umacniania także przez historię specjalnie urabianą) nienawiści między narodami.

W tej perspektywie ogromne znaczenie mają procesy pojednania (jak francusko-nie-

miecki po 1945), w Europie Środkowej i Wschodniej na dobre i na dużą skalę rozwinięte po 1989 roku, ale przygotowane wcześniej. Jednym z bardzo wyraźnych procesów stała się wielostronna praca właśnie nad wielonarodowym państwem powstałym w 1569 roku (a nie tylko np. państwem polskim, jak to głosił skrajny polski nacjonalizm). Współpraca coraz bliższa historyków i innych specjalistów różnych narodów daje tu wyraźne rezultaty jakże istotne – i to nawet niezależnie od rozwiązań politycznych – dla jedności i solidarności europejskiej. Pojednanie polsko-niemieckie jest tu między innymi bardzo charakterystyczne. Instytut Niemiecki w Warszawie rozwija między innymi ciekawe badania nad miejscem Niemców w Rzeczypospolitej w stuleciach XVI-XVIII.

Znany historyk niemiecki z Berlina, Klaus Zernack i jego szkoła pokazała np. jak szkodliwy dla Niemiec, Rzeczypospolitej Polsko-Litewskiej i Europy był sojusz XVIII-wieczny prusko-rosyjski (dwa skrajne absolutyzmy). Dla dzisiejszej Europy Rzeczypospolita jest o wiele bliższa od XVIII wiecznych Prus – przyjmuje Zernack – jakże to zdanie odbiega od poglądów rozpowszechnianych przed 1914 r.

Pamięć o Unii Lubelskiej jest utrwalona w znacznej ilości historycznych nazw miejscowych w przestrzeni Lublina. Plac Litewski, na którym znajduje się Pomnik Unii Lubelskiej, wziął swoją nazwę od miejsca obozowania Litwinów podczas sejmiku w 1569 roku. Imię Unii Lubelskiej nosi jedna z głównych ulic Lublina oraz różnorodne instytucje w mieście, np. III Liceum Ogólnokształcące im. Unii Lubelskiej, SKOK im. Unii Lubelskiej.

Nakręcony jest film „Od Unii Lubelskiej do Unii Europejskiej” link: <http://www.youtube.com/watch?v=efzW7JhXs18&list=PL5468B32AD8EEA125>

Świadczeniami idei Unii Lubelskiej są także zabytki ruchome prezentowane w Lublinie:

- obraz „Unia Lubelska” autorstwa uznanego malarza Jana Matejki, namalowany w 1869 roku, w 300-rocznicę zawarcia Unii, eksponowany w Muzeum Lubelskim, za który w 1870 roku Matejko otrzymał w Paryżu order Legii Honorowej;
- krucyfiks Unii, przechowywany w klasztorze oo. dominikanów, udostępniony zwiedzającym w skarbcu klasztornym, został uwieczniony przez Jana Matejkę na obrazie „Unia Lubelska”, wg legendy jest to krzyż na który zaprzysiężono Unię w 1569 roku.

